ข่าวพยากรณ์และเตือนภัยการระบาดศัตรูพืช
สำนักงานเกษตรจังหวัดตราด
ประจำเดือน เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๖ (ฉบับที่ ๒/๓)

ไรแดง

ในช่วงนี้ สภาพอากาศร้อนและแห้งแล้งซึ่งเหมาะสำหรับการระบาดของไรแดง สำนักงานเกษตรจังหวัดตราด ขอแจ้งให้เกษตรกรหมั่นสำรวจแปลงทุเรียนและเฝ้าระวังการระบาดของไรแดง

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Eutetranychus africanus* (Tucker)

ชื่อสามัญ ไรแดงแอฟริกัน (African red mite)

รูปร่างลักษณะและชีวประวัติ

เพศเมีย ลำตัวกลมแบนมีสีแดงเข้มหรือน้ำตาลเกือบดำ ขนบนลำตัวด้านหลังสั้นคล้ายกระบองหรือไม้พาย ขนที่ส่วนท้องเป็นเส้นเล็กๆ ปลายเรียวแหลม ที่ฐานของปล้องแรกของขาที่ตัดกับลำตัว (coxa) คู่ที่ 2 จะมีขนจำนวน 2 เส้น ขาทั้ง 4 คู่ มีสีเหลืองอ่อนและมีแต้มสีแดงอยู่ค่อนไปทางปลายขา จะอยู่นิ่งกับที่ ความยาวของลำตัวประมาณ 0.3-0.4 มิลลิเมตร และกว้างประมาณ 0.3 มิลลิเมตร ส่วนเพศผู้ลำตัวมีสีน้ำตาลอ่อน ขนาดเล็กกว่าเพศเมีย ด้านหน้าของลำตัวกว้างและค่อยๆ เรียวแคบเล็กลงทางด้านท้าย ก้นแหลมและขายาว ขนบนหลังเรียวเล็กและสั้นกว่าขนบนหลังของตัวเมีย อวัยวะเพศผู้มีส่วนโคนใหญ่ ปลายเรียวเล็กและโค้งงอขึ้น จะเคลื่อนที่ตลอดเวลา ความยาวของลำตัวเฉลี่ย 0.25 มิลลิเมตร และกว้าง 0.17 มิลลิเมตร การผสมพันธุ์เริ่มเมื่อเพศผู้ได้ลอกคราบแล้วจะเดินไปเรื่อยๆ เมื่อพบตัวอ่อนระยะที่ 3 พักตัวก็จะหยุดนิ่งและคอยเฝ้า เมื่อตัวอ่อนลอกคราบเพศผู้จะช่วยดึงคราบจนกระทั่งออกเป็นตัวเต็มวัยเพศเมีย เพศผู้จะเข้าผสมพันธุ์ทันที หลังจากนั้น 1-2 วัน เพศเมียจะวางไข่

สำหรับไรแดงแอฟริกันที่เจริญเติบโตบนทุเรียน จากระยะไข่เจริญเติบโตเป็นตัวเต็มวัยใช้เวลานาน 9.1-9.3 วัน โดยมีระยะไข่เฉลี่ย 4.5 วัน ตัวอ่อนมี 3 ระยะ คือ ตัวอ่อนระยะที่ 1 ใช้เวลานาน 2 วัน ตัวอ่อนระยะที่ 2 ใช้เวลา 1-2 วัน ตัวอ่อนระยะที่ 3 ใช้เวลา 1-2 วัน ส่วนตัวเต็มวัย 6 – 16 วัน ตัวเต็มวัยเพศเมีย 1 ตัว วางไข่ได้ประมาณ 7-14 ฟอง โดยลูกที่ฟักออกมาจากไข่ที่ไม่ได้รับการผสมจะเจริญเป็นไรเพศผู้ทั้งหมด ขณะที่ลูกที่ฟักออกมาจากไข่ที่ได้รับการผสมพันธุ์จะมีทั้งเพศผู้และเพศเมีย

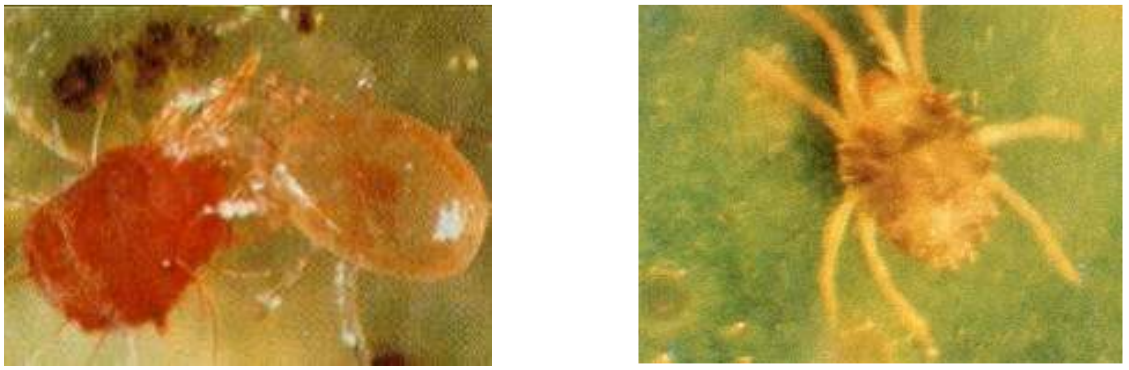

ลักษณะของไรแดง

ลักษณะการทำลาย

ไรแดงทุเรียนดูดกินน้ำเลี้ยงอยู่บริเวณผิวใบทุเรียน ทำให้เกิดเป็นจุดปะ สีขาวกระจายอยู่ทั่วบนใบ ต่อมาจุดปะสีขาวจะแผ่ขยายออกไปเป็นบริเวณกว้าง จนใบมีอาการขาวซีดและมีคราบสีขาวเกาะติดเป็นผลขาวๆ คล้ายฝุ่นจับ ถ้าหากมีไรแดงทำลายเป็นปริมาณมากและต่อเนื่องจะทำให้ใบร่วงและมีผลกระทบต่อการออกดอกและติดผลของทุเรียน ต้นทุเรียนจะเกิดความเสียหายจากไรแดงเมื่อใบแก่ถูกทำลายมากกว่าร้อยละ 25 ของใบที่สำรวจ

การแพร่กระจายและฤดูการระบาด

พบระบาดในแหล่งปลูกทุเรียนจังหวัดจันทบุรี ระยอง ตราด ปราจีนบุรี ชุมพร สุราษฎร์ธานี แพร่ และอุตรดิตถ์ ระบาดในระยะที่ฝนเริ่มทิ้งช่วง อากาศแห้งแล้งและมีลมพัดแรง จะพบไรแดงสูงที่สุดในช่วงเดือนธันวาคม-มกราคม จากนั้นไรแดงจะค่อยๆ ลดลง ปริมาณอาจสูงขึ้นอีกในช่วงเดือนมีนาคม-เมษายน ซึ่งแล้งจัด และพบระบาดน้อยมากในช่วงฤดูฝน

พืชอาศัย

ไรแดงแอฟริกันมีพืชอาศัยหลายชนิด ได้แก่ ทุเรียน ส้มเขียวหวาน ส้มโอ มะนาว มะกรูด ส้มจีน มะละกอ ขนุน สาเก ท้อ มะกอกฝรั่ง ขี้เหล็ก มะรุม ถั่วพู ถั่วฝักยาว ถั่วลันเตา แตงโม ตำลึง ผักบุ้ง ฝ้าย ถั่วเหลือง มันสำปะหลัง ละหุ่ง ฝ้ายดำ ลั่นทม กุหลาบ บานชื่น ชะบา แคฝรั่ง เป็นต้น

ศัตรูธรรมชาติ

ไรตัวห้ำ *Amblyseius* sp., แมลงวันขายาว *Dolichopus* sp., แมลงช้างปีกแป้ง *Coniopteryx* sp., ด้วงเต่า *Stethorus* sp., ด้วงคล้ายมด *Anthecus* sp., เพลี้ยไฟตัวห้ำ *Unidentified* sp., แมงมุม Uroboridae

<u>การป้องกันและกำจัด</u>

1. กำจัดวัชพืชในสวนทุเรียน ซึ่งอาจจะเป็นแหล่งหลบซ่อนของไรแดงแอฟริกัน
2. หลีกเลี่ยงการปลูกพืชอาศัยของไรแดงแอฟริกันในสวนทุเรียนหรือบริเวณใกล้เคียง ถ้าเกษตรกรมีรายได้จากพืชเหล่านั้น เช่น ส้ม มะละกอ มะนาว หรือพืชตระกูลถั่ว ก็ควรป้องกันกำจัดไรแดงชนิดนี้บนพืชอาศัยนั้นด้วย
3. อนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติไว้ควบคุมไรแดงตามธรรมชาติ
4. หมั่นสำรวจสถานการณ์ไรแดงและศัตรูธรรมชาติ โดยสำรวจ 10% ของต้นทั้งหมด 7 วัน/ครั้ง ในช่วงเดือนพฤศจิกายน - มกราคม ตรวจนับ 4 จุด/ต้น 5 ใบ/จุด ทั้งไรแดงและศัตรูธรรมชาติ หากพบไรแดงที่ยังมีชีวิต 5 ตัว/ใบ และใบแก่ถูกทำลายมากกว่าร้อยละ 25 ต่อต้น ถือว่าใบถูกทำลาย ให้ดำเนินการควบคุม

3. ใช้ระบบน้ำเหวี่ยงหรือเครื่องฉีดพ่นน้ำ 1 - 2 ชั่วโมงต่อวัน ให้ใบทุเรียนเปียกโชกทั่วทรงพุ่มเพื่อลดปริมาณไรแดงในช่วงฤดูแล้งให้อยู่ในระดับต่ำ (วิธีนี้จะช่วยเพิ่มความชื้นให้กับศัตรูธรรมชาติให้ สามารถดำรงชีวิตอยู่และเพิ่มประมาณสูงขึ้นในช่วงแล้ง ซึ่งจะควบคุมประชากรของไรแดงได้อย่างมีประสิทธิภาพ)

4. สารเคมีที่มีประสิทธิภาพในการใช้ควบคุมปริมาณไรแดงแอฟริกันในสวนทุเรียน ได้แก่ โพรพาร์ไกต์ 30% WP อัตรา 30 กรัม/น้ำ 20 ลิตร หรืออามีทราช 20% EC อัตรา 30 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร หรือเฮกซีไทอะซอกซ์ 2% EC อัตรา 40 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร ฉีดพ่นทั้งต้นโดยเฉพาะบริเวณยอดเมื่อพบไรแดงระบาด พ่นซ้ำตามความจำเป็น และงดพ่นก่อนเก็บเกี่ยว 14 วัน ไม่ควรใช้สารเคมีชนิดเดียวติดต่อกันเป็นเวลานาน ควรมีการสลับชนิดเพื่อป้องกันไรแดงเกิดความต้านทาน

กลุ่มอารักขาพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดตราด
๔๖ ถ. ราษฎร์นิยม ต. บางพระ อ. เมืองตราด จ. ตราด
โทร. ๐๓๙-๕๑ ๑๐๐๘ โทรสาร ๐๓๙-๕๒๓๓๘๕
http://www.trat.doae.go.th
E-mail: aragkha_trat@hotmail.com

ผู้จัดทำ: นางสาวลำยอง ครีบผา ที่ปรึกษา: นายวินัย ขยันยิ่ง